

Muižu parki nav atdalāmi no muižu sētām, kur dažādas ēkas, ceļi un takas, dīķi un apstādījumi veido vienotu ansambli. Žagārē muiža vairākkārt ir mainījusi savu atrašanās vietu. Pirmā muiža, kas piederēja Mikalojam Sirevičam, minēta 1490. gadā. Kā liecina arheoloģiskie pētījumi, tā atradusies Želgaiča kalna apmetnē, netālu no Veides kalna. Muižas atrašanās vieta mainījās līdz ar Žagares pilsētas izaugsmi un muižnieku maiņu. Šī parka, kas tagad oficiāli tiek saukts par Žagares muižas parku, rietumu daļa tika izveidota 19. gs. pirmajā pusē, kad Krievijas imperatore Katrīna 1775. gadā uzdāvināja šo muižu savam miļākajam Platonam Zubovam. 1857. gadā muiža nonāca dižciltīgo Nariškiņu pārziņā, 19. un 20. gs. mijā viņi paplašināja parku līdz pašreizējam lielumam.

1898.–1900. gadā muižas īpašnieki Nariškiņi izveidoja parku tukšā laukā, iekļaujot nelielu daļu no bijušās muižas parka (tagad to sauc par seno parku vai parka seno daļu). Diemžēl gandrīz kopš parka izveidošanas tas tika pārveidots, augu valsts tika iznīcināta ganību dēļ, pļaujot sienu barībai, izmantojot dekorēšanas vajadzībām, izcērtot malkai, kā arī tā iznīka pati no sevis, un līdz mūsdienām ir saglabājušies tikai atsevišķi sākotnējā parka elementi.

2013. gadā par Lietuvas valsts līdzekļiem tika izstrādāts parka rekonstrukcijas projekts. Lielākā daļa taku un apstādījumu atjaunota 2021.–2022. gadā.

Parku šai vietā projektēja dendrologs Georgs Frīdrihs Ferdinands Kūfalts (dzimis 1853. gadā Plēnē, Šlēsvigas-Holšteinas zemē, Vācijā, miris 1938. gadā un apbedīts Berlīnē, Vācijā). Viņš tiek uzskatīts par slavenāko parku veidotāju Krievijas impērijā pirms Pirmā pasaules kara.

G. F. Kūfalts 34 gadus bija Rīgas pilsētas parku direktors. Projektēja Rīgas zaļo pilsētvides sistēmu, kuras struktūra ir saglabājusies līdz mūsdienām. Paplašinājis Rīgas senāko parku – Vērmanes dārzu –, Mežaparku (vācu val. Kaiserwald) un citus parkus Rīgā, Rūmenes parku netālu no Tukuma, Cīravas parku netālu no Liepājas un Liepājas Jūrmalas parku. Viņš piedalījies gandrīz visu tālāka Krievijas impērijas parku plānošanā.

Mūsdienu Krievijā viņa zināmākie darbi ir Ziemas pils parks un Oranienbauma (Lomonosova) parks Sanktpēterburgā, Nižnijnovgorodā, Dagomisā pie Sočiem un Carskoje Selo. Igaunijā – Kadriorgas parks Tallinā, Kehtnas, Lohu, Olustveres, Visusti un Polli (Oisu) parks. Citās valstīs – karalisko muižu parki Šarivkā (netālu no Harkivas, Ukrainā) un Blīherhofā (Kloksinā, Vācijā). Lietuvā par Žagares muižas parkam radniecīgu var uzskatīt Pakrojas muižas parku, kura autors arī ir G. F. Kūfalts. Turklāt viņš ir Šeduvās-Raudondvares parka (Radvilišķu raj.) un, kā minēts dažos avotos, arī Renavas muižas parka (Mažeikū raj.) autors. Žagarei tuvākais G. F. Kūfalta parks ir Elejas muižas parks Latvijā, 19.–20. gs. tā projekts pilnībā netika realizēts, bet tiek realizēts pašlaik. Apmeklējiet!

Georgs Frīdrihs Ferdinands Kūfalts, vācu ainavu arhitekts, dendrologs, dzīvojis un strādājis Rīgā no 1880. līdz 1914. gadam

(aut. pasaulslavens ainavu arhitekts E. Andrē). Šis parks ir unikāls ar to, ka visi kokaugi parkā ir stādīti.

Žagārē pēc G. F. Kūfalta projekta vairāk nekā 70 ha platībā tika iestādīti apmēram 200 sugu augi. Tolaik tas bija otrs sugām bagātākais parks Lietuvā, to pārspēj tikai Birutes parks Palangā.

Diemžēl līdz mūsdienām ir saglabājusies tikai neliels skaits no G. F. Kūfalta projekta īstenošanas laikā stādītajiem augiem. Sugu sastāvs kopš parka izveidošanas ir ļoti mainījies, jo iznīcības un dabisku iemeslu (vecuma, slimību un kaitēkļu) dēļ ir iznīkušas Eiropas, Sibīrijas un vienkrāsas baltegles, rietumu tūjas, pelēkās duglāzijas, papīra bērzi un daudzas citas sugas. Daži no augiem, kas tagad aug parkā, ir dabiski iznīkušo koku pēcteči, bet dažus no tiem ne vairs pēc sākotnējā projekta iestādījuši padomju laikā parka teritorijā esošās zirgaudzētavas un mežniecības darbinieki.

Visu šo iemeslu dēļ sākotnējā parka ideja gadsimta laikā bija panīkusi, savukārt 2013. gadā, kad tika uzsākta parka sakārtošanas projekta izstrāde, parks tika projektēts no jauna. Lai gan sākotnējā parka izveides materiāli nav saglabājušies, jaunā projekta izstrādes laikā īpaša uzmanība tika pievērsta dendrofloras klāstam, kas atbilst G. F. Kūfalta izmantotajam. Parkā varat apskatīt daudzus G. F. Kūfalta laikā stādītus dižskābaržus, kas tagad jau sasnieguši iespaidīgus izmērus. Tas ir viens no G. F. Kūfalta iecienītākajiem augiem. Šeit aug dažādu sugu kļavas, liepas un ozoli, melnās priedes un lapegles, kā arī Kanādas apses ar resniem stumbriem.

Šī publikācija ir tapis projekta "Jaunu ilgtspējīgu risinājumu integrācija kultūras mantojumā" (LLI-444, NovelForHeritage) ietvaros, ko finansē Eiropas Savienības Interreg V-A Latvijas – Lietuvas programma 2014. – 2020. gadam. Projekta mērķis ir palielināt kultūras mantojuma objektu – muižu parku – tūrisma potenciālu, nodrošinot mūsdienu pieeju, objektus un pakalpojumus klasiskajos muižu parkos. Projekta partneri: Jelgavas nuovada pašvaldība, Žemaitijas aizsargājamo teritoriju direkcijas Žagares reģionālā parka grupa, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāte, Dabas mantojuma fonds. Kopējās projekta izmaksas ir 851 tūkst. eiro. Projekta līdzfinansējums no Eiropas Reģionālās attīstības fonda ir 723 tūkst. eiro. Par šī publikācijas saturu pilnībā atbild Dabas mantojuma fonds, un tas nekādos apstākļos nav uzskatāms par Eiropas Savienības oficiālo nostāju.

IEPAZĪSTIET
ŽAGARES MUIŽAS
PARKA AUGUS!

Interreg
Latvija-Lietuva

Eiropas Reģionālās attīstības fonds

EIROPAS SAVIENĪBA

**EJOT PA IETEICAMO DENDROTAKAS TRASI,
ATRADĪSIET ŠĀDUS APRAKSTĪTOS AUGUS:**

- 1 Kanādas apse
- 2 Parastais dižskābardis
- 3 Parastais ozols
- 4 Parastā liepa
- 5 Parastais osis
- 6 Zaļā duglāzija
- 7 Lauku kļava
- 8 Amūras korķakoks
- 9 Sudrabkļava
- 10 Nokarenais bērzs
- 11 Sibīrijas lapegle
- 12 Sarkana ozols
- 13 Sudrabegle
- 14 Eiropas ciedrupriede
- 15 Melnā priede
- 16 Veimuta priede
- 17 Parastā priede
- 18 Eiropas lapegle
- 19 Asinsarkanais grimonis
- 20 Melnais plūškoks
- 21 Parastie ceriņi
- 22 Parastais pīlādzis
- 23 Parastā lazda
- 24 Baltais grimonis
- 25 Vienirbuļa vilkābele
- 26 Eiropas segliņš
- 27 Kalnu kļava
- 28 Parastais skābardis
- 29 Baltais nokarenais vītols
- 30 Pelēkais riekstkoks

**Pa lielo apļveida maršrutu
noiesim apmēram 2,8 km,
pa mazāko – 1,8 km.**

**PIE DAUDZIEM AUGIEM ATRADĪSIET
INFORMĀCIJU PAR TO IZCELSMI UN
ĪPAŠĪBĀM. ATRODIET ATBILDES UZ
ŠĀDIEM JAUTĀJUMIEM:**

- Ar ko atšķiras dižskābarža lapas no skābarža lapām?
- Kāpēc sudrabkļavai dots sudraba nosaukums?
- No kāda koka parasti izgatavo mūzikas instrumentu taustiņus?
- No kādas koksnes izgatavota Vīnes operas skatuve?
- Kurai sugai ir vairāk nekā 2000 formu (šķirņu)?
- Kuram Lietuvas kokam ir cietākā koksne?
- No kāda skujkoka šajā parkā rudenī nobirst skujujas?
- Kura koka stumbrs ir vispiemērotākais buru kuģa mastiem?
- Kura koksne Eiropā tiek izmantota visplašāk?

**Vai esat atbildējuši uz visiem
jautājumiem? Apsveicam!
Jūs esat īsti Žaģares muižas parka
koku eksperti!**